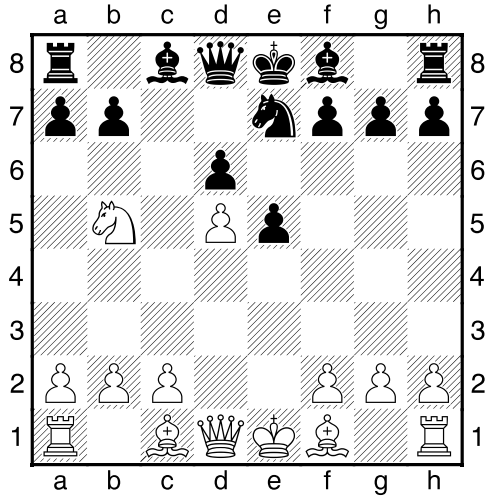
(12) Caruana,Fabiano − Carlsen,Magnus [B33]

Dünya Sampiyonlugu Maçi (12), 26.11.2018
[Selbes,Tarik]

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 [Carlsen beklenilebileceği gibi Sveshnikov'dan vazgeçmiyor, zira maç boyu denemediği bir şeyi son oyunda denemek fazlasıyla riskli bir tercih olurdu.]

3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘f6 5.♘c3 e5 6.♘db5 d6 7.♘d5 [Bir kez daha aynı varyant ancak göreceğimiz gibi son oyun için Carlsen rakibine ufak bir sürpriz hazırlamış...]

7...♘xd5 8.exd5 ♘e7 [

Carlsen bu sefer rakibinin kendisini şaşırtmasına izin vermek istemiyor ve daha varyantın başındayken bu diğer olası at hamlesini oynuyor. Teori bu hamleyi Ab8'den biraz daha kötü olarak değerlendirse de bunun ne kadar doğru olduğu şüpheli.]

[8...♘b8 daha önce 8 ve 10. partilerde Carlsen'in tercihi olmuştu.]

9.c4 [Caruana 8...Ab8'e oynadığı yapının aksine c4 karesine piyonunu yerleştirmeyi seçiyor.]

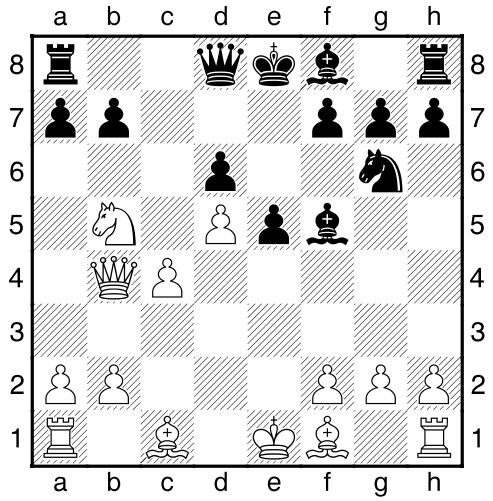
[9.c3!? ile c4 karesini boş tutarak oynamak −yine Va4 tehdidiyle− da bir seçenek ve oyundaki hamleye göre daha sofistike bir yaklaşım olduğu söylenebilir. 9...♘f5 hemen hemen zorunlu *(9...♘g6?! 10.♕a4 ♗d7 11.♕b4 ♕b8* ve şimdi oyuna göre c4 karesinin boş olmasının farkını görebiliyoruz *12.♕c4!* ve Ac7 tehdidi yüzünden *12...♔d8* zorunlu*)* 10.a4 ve şimdi örneğin 10...a6 11.♘a3 ve at c4 karesini kullanıyor: 11...g6 12.♘c4 sekizinci partideki pozisyonla karşılaştırıldığında siyah atın d7 yerine f5'te olması beyazın işine gelen bir faktör gibi görünüyor zira beyaz at vezir kanadında rakipsiz]

9...♘g6 [9...♘f5 de diğer bir varyant ve çoğu zaman siyah at h4'e giderek yine f5 oynamaya çalışacak.]

10.♕a4 [Varyantın uzmanlarından Timoşçenko'ya göre siyaha problem yaratan tek hamle.]

[Hemen 10.h4 d6'ya yeterince baskı olmamasından ötürü iyi olmuyor. 10...♗e7 11.h5 ♘h4 12.c5 ♘f5]

10...♗d7 11.♕b4 ♗f5= [

İlginç bir psikolojik an. Acaba açılışta rakibine göre hazırlıksız olan ve zamanda geriye düşen Caruana temkinli davranarak hamle tekrarıyla berabere mi yapacak yoksa kazanca mı oynayacak?]

12.h4! [Hazırlıklı bir Carlsen'e karşı cesur bir karar! Ancak şampiyon olacaksa Caruana bu karakteri gösterebilmeli ve burada aday hayranlarını yanıltmıyor. g6'daki ata karşı bu h4 sürüşü elbette oldukça tipik bir motif. (En ünlü örneklerinden biri için bkz. Alekhine−Rubinstein, 1921)]

[12.♕a4 ♗d7 13.♕b4 ♗f5=]

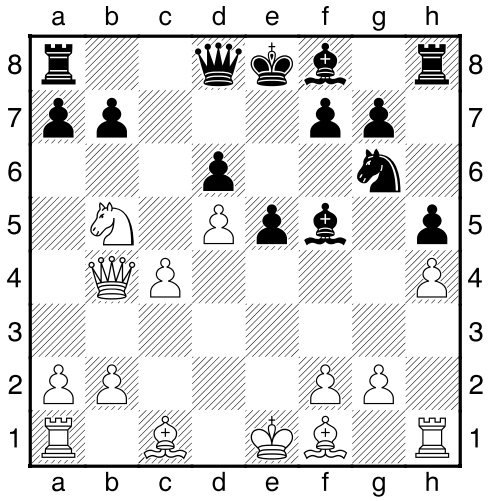
12...h5!?N [Carlsen'den bir yenilik ancak Houdini−Stockfish arasında bu sene oynanan 2018 TCEC (Top Chess Engine Championship: En İyi Satranç Motorları Şampiyonası) Süperfinali'nde Stockfish'in oynadığı bir hamle.]

[12...♗e7 13.h5 ♘h4 14.♗g5!; 12...a6?! yakın zamanda Olimpiyat'ta oynanmıştı 13.h5! ♘f4 14.♘c3 ♗e7 15.♗e3 ♘d3+ 16.♗xd3 ♗xd3 17.h6↑ Beyazın inisiyatifi mevcut ve Kramnik sonrasında kazanmayı bildi 1-0 (45) Kramnik,V (2779)−Roganovic,M (2527) Batumi 2018]

13.♕a4 [Zaman kontrolüne yaklaşmak adına hamle tekrarı yapmak mantıklı]

[İki makinenin mücadelesini izleyelim 13.♗g5 ♕b8 14.♗e2 a6 15.♘c3 ♘f4 *(15...♗e7 16.g3 ♗xg5 17.hxg5 h4 18.g4±)* 16.♗f1 ♗e7 17.♗xe7 ♔xe7 18.g3 ♘g6 19.♕b6 f6 20.♖c1 ♘f8 21.♕e3 ♕a7 22.♕d2 g6 23.♗g2 ♘d7 24.0-0 ♕c5 25.♖fe1 ♕xc4 26.♘e4 ♕d4 27.♕xd4 exd4 28.♘d2+ ♔f8 29.♗e4 ♖e8 30.♔g2 b5 31.♗xf5 ♖xe1 32.♖xe1 gxf5 33.♘f3 d3 34.♘d4 f4 35.♘e6+ ♔f7 36.♘xf4 ♘e5 37.♖c1 ♖e8 38.f3 ♘c4 39.♘xd3 ♖e2+ 40.♔f1 ♖d2 41.♖c3 ♘xb2 42.♘xb2 ♖xb2 43.♖a3 ♖b1+ 44.♔e2 ♖g1 45.♖xa6 ♖xg3 46.♖xd6 ♖h3 47.a3 ♖xh4 48.♖b6 ♔e8 49.♖xb5 ♔e7 50.♖b7+ ♔d6 51.♖b6+ ♔c5 52.♖xf6 ♔xd5 53.♖g6 ♖h1 54.♔d3 h4 55.♖g5+ ♔e6 56.♔e4 h3 57.♖h5 h2 58.♔f4 ♖a1 59.♖xh2 ♖xa3 ½-½ (59) Houdini − Stockfish 2018 TCEC Süperfinali]

13...♗d7 14.♕b4 ♗f5 [

]

15.♗e3!? [15.♗g5 ile Houdini−Stockfish'e geri dönmek mümkündü. Zayıflayan g5 karesinden yararlanarak tempoyla f6 ile siyahı konumunu bozmaya zorlamak ya da Vb8 ile vezirini çok doğal olmayan bir kareye götürmek kesinlikle çok daha mantıklı ancak tam da bu yüzden bu varyantta Carlsen'in çok daha hazırlıklı olacağı kesin. Caruana rakibini hazırlığından en iyi hamleyi oynamayarak çıkarmak istiyor 15...f6 *(⌓15...♖b8* Stockfish'in hamlesi daha iyi görünüyor*.)* 16.♗e3]

15...a6 [15...♗e7 16.♗xa7 0-0∞]

16.♘c3 ♕c7 [Carlsen yine piyonunu vermeden oynamak istiyor.]

[16...♗e7 17.♕xb7 0-0 18.0-0-0 ♘xh4 19.♕b6 ♕d7 ve oldukça keskin bir konum. İlk bakışta Siyah daha iyi gibi görünüyor ancak 20.♕c6 ile beyazın en kötü berabere yapma şansı var: 20...♖d8 21.♕b6 ♕d7 22.♕c6=]

17.g3 ♗e7 18.f3 [Caruana e4'ü kontrol etmek için şah kanadındaki yapıyı zayıflatmayı göze alıyor. Göreceğimiz gibi Amerikalı satranççı bu konumda uzun rok atmak niyetinde ve bu durumda siyahın zayıf şah kanadından atak için faydalanabilir. Elbette siyahın taşları da atak için iyi konumlanmış olacak ancak şahını b1 ve hatta a1'e koymayı başarırsa beyazın atağı siyaha göre daha tehlikeli bir hal alabilir ve ayrıca beyaz c5 sürerek vezir kanadı/merkezden de oynamayı deneyebilir. Ancak bu konumda tam olarak en iyi tercih değil maalesef.]

[18.♗e2 en doğal hamleydi kuşkusuz ancak 18...♘f8 oyunu dengede tutuyor (18...e4 Ae5 fikriyle ilginç görünüyor ancak o kadar iyi değil 19.♕a4+ ♗d7 20.♕d1 ve şimdi 20...f5 *(20...♗f5* sonrasında ise beyaz vezirin konumu iyileşmiş oldu*)* 21.♗xh5 nedeniyle iyi değil) 19.♘a4 ♘d7 20.♖c1 ♗g6 21.0-0 0-0 22.♕d2 f5 23.f4 ♖ae8 24.b4 ♘f6 25.♗f3 Siyahın oyunu dengede tutabilmesi için çok dikkatli olması lazım]

18...♘f8! [Carlsen taşlarını nasıl yerleştirmesi gerektiğinin bilgisine sahip ve rok atmadan önce bu güzel at manevrasını yaparak atını d7'ye geliyor ki daha sonra bu at zayıf c5 karesine oturacak.]

19.♘e4 [Caruana filini siyah fili karşılayacağı d3'ten çıkmak istiyor.]

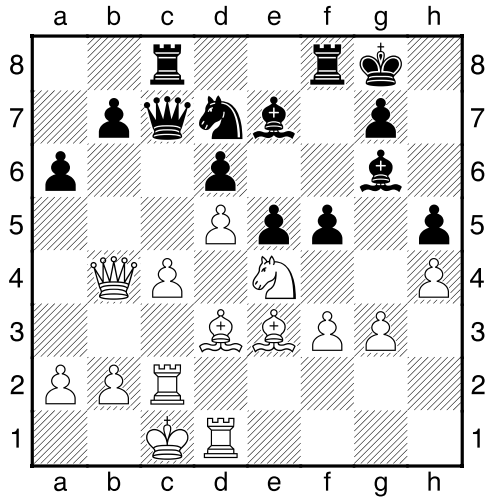
19...♘d7 20.♗d3 0-0 21.♖h2!? [Orijinal bir fikir! Uzun rok atmak isteyen Caruana Kc2 gelerek c4 piyonunun açmazını engellemek istiyor.]

[21.♘f6+?! çift fili kazanır ama siyaha önemli bir tempo verirdi: 21...♗xf6 22.♗xf5 ♘c5 *(22...e4⩱)* 23.0-0-0 e4 24.♗xe4 ♘xe4 25.fxe4 ♖ac8 26.b3 b5∓; 21.0-0 ♗g6 22.♕d2 f5 23.♘g5 ♗xg5 24.♗xg5 ve şimdi 24...e4 25.♗e2 ♘e5 ile siyah dengeyi sağlıyor; 21.0-0-0 b5 22.♔b1 bxc4 23.♖c1 ♖fb8 24.♖xc4 ♕d8 25.♕d2 ♘b6 ve bilgisayar eşitlik verse de burada ancak Siyah iyi olabilir.]

21...♖ac8! [21...♖fc8 ile iki kaleyi de vezir kanadında atak için tutmak ilk bakışta daha mantıklı görünüyor ancak Carlsen f5'siz oynamanın iyi olmadığını ve tek başına vezir kanadındaki inisiyatifin yeterli olmadığını seziyor 22.♖c2 sonrası vezir kanadını avantajlı bir şekilde açmak kolay değil]

22.0-0-0 ♗g6 [Şimdi 22...b5 çok iyi değil 23.♖c2 bxc4 24.♖xc4]

23.♖c2 f5 [

]

24.♘f2?! [Caruana kuşkusuz Ag5'i beğenmedi ancak konum bu sadeleşmeyi gerektiriyordu zira at f2'de kötü kalacak.]

[24.♘g5 ♗xg5 25.hxg5 e4 iyi görünmüyor ancak 26.♗f1! exf3 *(26...f4!* ile g6 filini aktifleştirerek oynamak daha iyi *27.♗xf4 ♘c5 28.fxe4 a5∓)* 27.♗f4 ♘e5 28.c5∞]

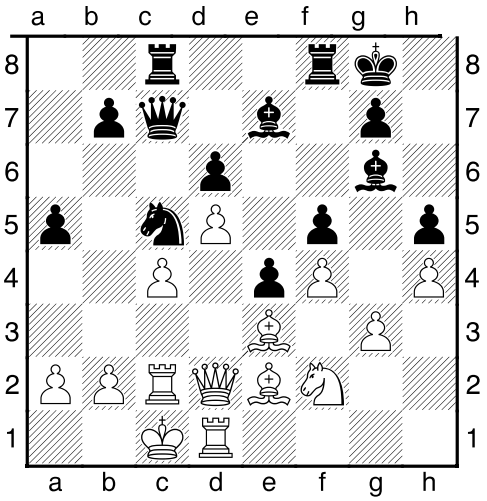
24...♘c5 25.f4 [Caruana konumu kapalı tutmaya çalışıyor.]

[25.♗xc5 ♕xc5 26.♕xc5 ♖xc5 Siyahın risksiz bir şekilde kazanca oynayabileceği bir finale götürürdü]

25...a5 [Carlsen oyundan sonra söylediği gibi konumu kontrol altında tutmak istiyor ancak kazanç daha keskin oynamaktan geçiyordu.]

[25...b5! 26.♗e2 a5! 27.♕d2 b4∓ Pratikte kazanç sayılabilecek büyük bir üstünlükle]

26.♕d2 e4 27.♗e2 [

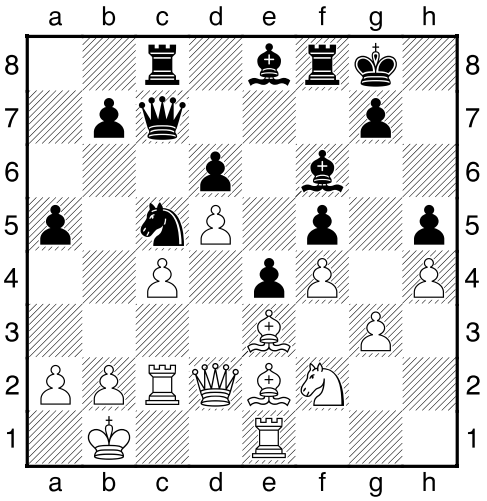

Şimdi konum bloke bir hal aldı bu da savunan tarafın işine geliyor.]

27...♗e8 [Carlsen yavaş bir şekilde taşlarının konumlarını iyileştiriyor.]

28.♔b1 [Keza Caruana'nın da şah ve diğer taşlarının konumlarını düzeltmesi lazım. Özellikle de f2 atının!]

28...♗f6 29.♖e1?! [

Zaman kaybeden bu hamle Caruana'ya çok pahalıya mal olabilirdi.]

[29.♘h3 ile hemen atın konumunu düzeltmek beyaza oyuna göre vakit kazandırırdı.]

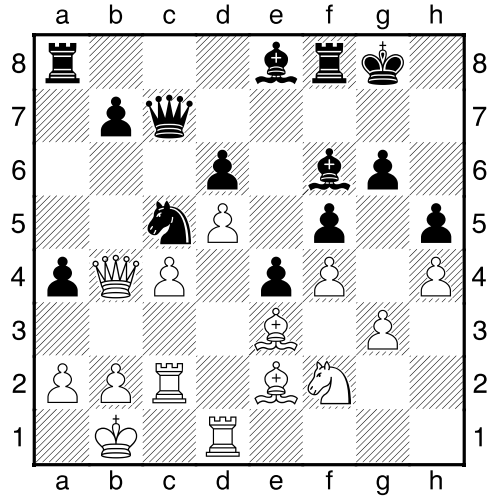
29...a4?! [Carlsen Ab3 gibi taktik olanaklar yaratmaya çalışırken kazanç kaçırıyor]

[29...♗a4! Caruana'nın çekindiği bir olanaktı ve bilgisayar da siyahın kazanca yakın olduğunu gösteriyor! 30.♖cc1 *(30.b3 ♗xb3 31.axb3 ♘xb3 32.♕d1 a4 33.♘h3 b5-+)* 30...b5!! 31.cxb5 *(31.b3 ♘xb3 32.axb3 bxc4-+ 33.bxa4 ♕b7+ 34.♔a2 ♕b3#)* 31...♕b6 32.♗d4 ♗xd4 33.♕xd4 ♗xb5 34.♗xh5 a4-+ ve sonrasında

Kb8 ile b hattında çok kuvvetli bir baskı mevcut]

30.♕b4! [Kötü konumda az zamanı kalan Caruana en iyi savunmayı buluyor. Vezir b4-a3'ten siyahın vezir kanadındaki sürüşlerini durduracak.]

30...g6 31.♖d1 ♖a8 [

Carlsen burada beraberlik teklif ediyor! Siyahın daha iyi konumda olduğu belli ve burada şampiyonun oynamaması ilginç! Oyundan sonra Carlsen, amacının kontrollü oynamak olduğunu ve maçın eşitlik bozmaya taşınmasının kendisi için kötü olmadığını belirtti. Yine de iki gün sonra bu kararının kendisine oldukça pahalıya patlayabileceği açık! Bakalım hızlı satrançta Caruana ne yapacak?]

[31...♖a8 32.♕a3 ♗d7 33.♘h3 ♖a6 34.♘g5 ♖b6↑]

½-½